

КОНСПЕКТ

за конкурсен изпит за докторанти по професионално направление
3.5. Обществени комуникации и информационни науки
докторска програма **Медии и комуникации – Публикационни изследвания**
2026/2027 г.

1. Публикуване на съдържание. Публикационната система в исторически и съвременен контекст.
 2. Индустрията на съдържание (контент индустрията) и приносът на издателствата.
 3. Книгата като комуникация. Медийната наука за книгата и актуални проблемни полета.
 4. Книгата и езикът. Академично изследване на книгите в ракурса на езикознанието. Преводът на книги. Функции и промени в позицията на преводача.
 5. Книгата и текстът. Академично изследване на книгите в ракурса на текстологията. Трансформациите на текста до публикацията. Функции и промени в професията на редактора.
 6. Типология на изданията. Издателска продукция по формати и съдържание.
 7. Публикуване на научни издания. Академично изследване на научното публикуване. Научни издателства. Специфика на научните публикации.
 8. Книгата като информационен ресурс. Информационни формати. Метаданни на книгата. Критерии и стандарти за качествена книга.
 9. Анатомия на книгата като медиен формат. Елементи, пространства, композиция на книгата. Апарат на книгата и функционалното му предназначение.
 10. Дизайн на книгата. Функции и принципи на графичния дизайн. Типология и типография на книгата и спецификите им при различните издателски профили.
 11. Естетика на книгата. Комуникационна и естетическа роля на художественото оформяне в издателската дейност. Художествени и арт-форми на модерната книга. Книгата като обект в изкуството.
 12. Политологичен подход към публикационната дейност. Свободата на словото и публикуването. Идеологически употреби на книгата. Властта, политиката и политиките на територията на книгите.
 13. Икономическият подход към публикационната дейност. Публикацията като стока. Тенденции на пазара на книги и периодични издания.
 14. Интелектуална собственост в публикационния сектор. Право и етика на автора и издателя. Предизвикателства пред автора и издателя в дигиталната ера.
 15. Посредниците в публикационната среда. Издателят като мениджър на автора. Публичният резонанс на публикацията. Онлайн репутация на книгата.
 16. Политиката за отворен достъп до дигитални издания и публикации.
 17. Комуникиране на публикации чрез онлайн платформи и мрежи. Стратегии и техники за увеличаване на видимостта на изданията и публикациите.
 18. Комуникацията „автор – читател“. Актуални проблеми на четенето. Ангажименти на издателствата към читателските аудитории.
 19. Дигиталната трансформация на печатните издания. Електронна книга и дигитално публикуване. Аудиовизуалните формати като средство за комуникиране, популяризиране и разширяване на аудиторията на книгите. Кросмедийното и трансмедийното комуникиране на книгата.
 20. Генеративният изкуствен интелект в публикуването.
- Библиография:

1. Буркарт, Роланд. Наука за комуникацията. В. Търново: ПИК, 2000. 496 с.
2. Българска книга: Енциклопедия. София: Пенсофт, 2004. 506 с.
3. Василева, Румелина. Анатомия на академичното публикуване. София: Акад. изд. За буквите - О писменехъ, 2023. 585 с.
4. Вълканова, Веселина. Графичен дизайн: Нови оформителски концепции на всекидневника. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2007.
5. Вълканова, Веселина. Дизайн на вестника: Традиционни, хибридни и онлайн емисии на пресата. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2008.
6. Вълканова, Веселина. Дизайн на книгата: Комуникационни и композиционни парадигми на традиционните и модерните типографски стилове. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2014.
7. Вълканова, Веселина. Медиен дизайн: Креативност, консистентност и комуникация на модерните списания. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2013.
8. Гайзър, Е., А. Долин, Г. Топкинс. Издателският бизнес. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 1996. 464 с.
9. Гергова, Ани. Книгознание. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 1995. 271 с.
10. История на книгата - книгата в историята: Т. 2: История на книгата в западната и източната традиция. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2021. 648 с.
11. История на книгата: Книгата в историята. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2001. 356 с.
12. Каменов, Стефан. Книгата и четенето: Методология и методика на изследването. София: Наука и изкуство, 1988. 111 с.
13. Кар, Николас. Под повърхността: Как интернет влияе върху четенето, мисленето и паметта. София: Инфодар, 2012. 304 с.
14. Кирилова, Савина. Принципи на наукометрията: Явления и тенденции в световната наука. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2023. 152 с.
15. Книгата във виртуалния свят. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2012. 204 с.
16. Книгоиздаване и медии. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2009. 136 с.
17. Книгоиздаване по време на криза. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2016. 352 с.
18. Маклуън, Маршал; Маклуън, Ерик. Закони на медиите. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 1995. 256.
19. Мангел, Алберто. История на четенето. София: Прозорец, 2004. 349 с.
20. Маркова, Мария. Интелектуалната собственост в издателския бизнес. София: УНСС, 2022. 176 с.
21. Ников, Иво. Как да създадем книга. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2022. 350 с.
22. Смит, Дейтс. Професия издател. София: Атлантида, 1992. 292 с.
23. Тотоманова, Антоанета. Книгата и нейното „лице“. София: Нар. библ. Св. св. Кирил и Методий, 2008. 272 с.
24. Фидлър, Роджър. Медиаморфоза: Да разберем новите медии. София: Кралица МАБ, 2005. 352 с.
25. Форсайт, Патрик; Бърн, Робин. Маркетинг в книгоиздаването. София: Слънце, 2002. 304 с.
26. Цветкова, Милена. Книгата като медия. София: Enthusiast Libris, 2012. 600 с.

27. Цветкова, Милена. Наука за книгата. София: Enthusiast Libris, 2018. 700 с.
28. Цветкова, Милена. Четенето – антиманипулативен филтър. София: Gaberoff, 2000. 150 с.
29. Baron, Naomi. Reader bot: What happens when AI reads and why it matters. Stanford: Stanford University Press, 2026. 292 p.
30. Bernstein, William. Masters of the Word: How Media Shaped History from the Alphabet to the Internet. New York: Grove Press, 2013. 420 p.
31. Birkerts, Sven. The Gutenberg Elegies: The Fate of Reading in the Electronic Age. 2nd ed. New York: Faber and Faber, 2006. 251 p.
32. Clark, Giles and Angus Phillips. Inside Book Publishing. 6th ed. New York, NY: Routledge, 2020. 396 p.
33. Darnton, Robert. The Case for Books: Past, Present, and Future. New York: Public Affairs, 2010. 256 p.
34. Howard, Nicole. The Book: The Life Story of a Technology. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2009. 192 p.
35. Jarvis, Jeff. The Gutenberg Parenthesis: The age of print and its lessons for the age of the internet. New York: Bloomsbury Academic, 2023. 326 p.
36. Johns, Adrian. The Nature of the Book: Print and Knowledge in the Making. Chicago: University of Chicago Press, 2008. 753 p.
37. Kawasaki, Guy and Shawn Welch. APE: Author, Publisher, Entrepreneur: How to Publish a Book. Nononina Press, 2013. 410 p.
38. McLuhan, Marshall. The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man. Toronto: University of Toronto Press, 1962. 293 p.
39. McLuhan, Marshall. Understanding Media: The Extensions of Man. The New American Libr., 1964. 318 p.
40. Murray, Simone. Introduction to Contemporary Print Culture: Books as Media. London: Routledge, 2020. 256 p.
41. Naughton, John. From Gutenberg to Zuckerberg. New York: Quercus, 2014. 292 p.
42. Tsvetkova, M. Reading as communication echo: Scientific model of the reader's feedback research. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2017. 120 p.
43. The Book as Artefact: Text and Border. Amsterdam; New York: Rodopi, 2005. 378 p.
44. The Book: A Global History. Oxford: Oxford University Press, 2013. 672 p.

Методически ресурси:

1. Медии и комуникации: Научна библиография 1990 – 2022: 70 години висше образование по журналистика в България. Авт.-състав. Милена Цветкова; Науч. ред. Веселина Вълканова, Валери Стефанов; Библиогр. ред. Петър Величков. София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2022. 640 с. DOI: 10.2139/ssrn.4295464. <https://fjmc.uni-sofia.bg/science/bibliography>
2. APA. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. Washington: APA, 2020. 428 p. <https://apastyle.apa.org/products/publication-manual-7th-edition>
3. CSE. The CSE Manual: Scientific Style and Format for Authors, and Publishers. 9th ed. Council of Science Editors; The University of Chicago Press, 2024. 880 p. DOI: <https://doi.org/10.7208/cse9>

4. EASE. Насоки на EASE за автори и преводачи на научни статии, предстоящи да бъдат публикувани на английски език. Европейска асоциация на научните редактори, 2018. 16 с. DOI:10.20316/ESE.2018.44.e1.bul
5. EU. Междуинституционално ръководство за изготвяне на публикациите. Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2022. 306 с. DOI:10.2830/691403